

آزمون آزمایشی ۱۱ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه یازدهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۲

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه‌دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

↙ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۳ گزینه دو، در روز جمعه ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می‌گردد.

↙ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

↙↙ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.

↙ کارنامه‌های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۲ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می‌گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می‌توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

 [gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

گروه ریاضی

استاد سرپرست: سید محمد سیدشاکری

کارشناسان	طراحان	مستوفی دروس:
سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد	سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرید	ریاضی و حسابان: علی افضل زاده دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری
علی صادقی • مانی خدابنده	سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد	هندسه: سعید اکبرزاده دستیار: هادی کاظم نژاد
حسین خواجهوند • مانی خدابنده	امیدرضا پورحسینی	آمار و احتمال: سعید اکبرزاده دستیار: فرهاد فرزانی
پوپک مقدم	محمد خانگلدی	ریاضی تجربی: ایمان اردستانی دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی
امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده	علیرضا صحرایی • عباس مالکی	ریاضی و آمار: حسین افسری دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

گروه علوم

استاد سرپرست: محمد حسین کشانی

کارشناسان	طراحان	مستوفی دروس:
علی جوهری • میلاد حاتمی • نرگس حسینی	سعید خورشیدی نسب • رضا بهنامی	زیست شناسی: بتول خواجه پور مستوفی دروس: منصور داوودوندی دستیار: ساناز دریکوندی
مریم گلی حسن لو	محسن داودی	فیزیک: سعید حامد میرقادری دستیار: حسین سعادت
محمد احمدی	محمدعلی توسلی فر • محمد احمدی • یاسر راش • بابک اسفندی	شیمی: سید شکیبا کریمی مستوفی دروس: سید حامد میرقادری دستیار: حسین سعادت
فرزانه صاعدی • روزبه اسحاقیان • حسن علیمحمدی	فرزانه رجایی • عباس روزبهانی • حسن علیمحمدی	زمین شناسی: سید شکیبا کریمی مستوفی دروس: سید شکیبا کریمی

گروه انسانی

استاد سرپرست: اکبر آخوندی

کارشناسان	طراحان	مستوفی دروس:
محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی	هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی	علوم و فنون ادبی: محمدرضا پیرو دستیار: سپهر سالارکیا
مهتاب شیرازی • هستی ناصح	الهام میرزایی • مبینا تاجیک	جامعه شناسی: الهام رضایی دستیار: فاطمه صفری
علی شکرلی • فاطمه یاری	مهدی پارچه باف دولتی	روان شناسی: سیده ضحی سکاکی دستیار: ثنا کاشیان
فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان	سید محسن ماهینی • جواهر فرحات • امینه کارآمد	زبان عربی: پویا رضاداد مستوفی دروس: محمدحسین حقیقت
مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی	فاطمه نیتی	تاریخ: سیده ساره زاهدی مستوفی دروس: سیده ساره زاهدی
مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی	محسن سلیمانی	جغرافیا: الناز گنج کار دستیار: الهه ریاحی نسب
ابوالفضل میرمحمدی • سپهر علی پور • امیررضا علیزاده	محمدحسین خدام	فلسفه و منطق: سعید رحیمیان دستیاران: محمدحسین خدام - فرزان مختاری نژاد
کوثر رعدی	آیدانا رستمی • محمدرضا مبارکی • آرش بدری	اقتصاد: امیر محمدبیگی دستیار: محمدرضا مبارکی

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

نکته: تابعی را که به هر عدد صحیح k ، خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می دهد، «تابع جزء صحیح» می نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (جزء صحیح x) معرفی می کنند. با جایگذاری مقدار $x = -\sqrt{3}$ در ضابطه تابع f ، داریم:

$$f(x) = x^2 - [x] \xrightarrow{x = -\sqrt{3}} f(-\sqrt{3}) = (-\sqrt{3})^2 - [-\sqrt{3}] = 3 - (-2) = 5$$

۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد ماهانه افراد جامعه است. ابتدا خط فقر ماهانه هر نفر را محاسبه می کنیم:

$$30 \times 40,000 = 1,200,000$$

این مقدار را در تعداد اعضای خانواده ضرب می کنیم تا میزان خط فقر را برای این خانواده ۴ نفره، به دست آوریم:

$$4 \times 1,200,000 = 4,800,000$$

اکنون اختلاف عدد به دست آمده را با حقوق ماهانه این خانواده، محاسبه می کنیم:

$$4,800,000 - 3,500,000 = 1,300,000$$

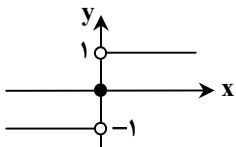
پس این خانواده باید ماهانه $1/3$ میلیون تومان یارانه بگیرد تا زیر خط فقر نباشد.

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

۳- پاسخ: گزینه ۲

نکته ۱ (اتحاد مربع دو جمله ای):

$$\begin{cases} (a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2 \\ (a-b)^2 = a^2 - 2ab + b^2 \end{cases}$$

نکته ۲: تابع $y = \text{sign}(x)$ را «تابع علامت» می نامند و به صورت زیر تعریف می شود:

$$f(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

برای محاسبه حاصل عبارت خواسته شده در فرض سؤال، مقادیر $x = 1 + \sqrt{2}$ و $x = 1 - \sqrt{2}$ را در ضابطه تابع f قرار می دهیم:

$$\begin{cases} 1 + \sqrt{2} > 0 \Rightarrow \text{sign}(1 + \sqrt{2}) = 1 \Rightarrow f(1 + \sqrt{2}) = (1 + \sqrt{2})^2 + 1 = 1 + 2\sqrt{2} + 2 + 1 = 4 + 2\sqrt{2} \\ 1 - \sqrt{2} < 0 \Rightarrow \text{sign}(1 - \sqrt{2}) = -1 \Rightarrow f(1 - \sqrt{2}) = (1 - \sqrt{2})^2 - 1 = 1 - 2\sqrt{2} + 2 - 1 = 2 - 2\sqrt{2} \end{cases}$$

بنابراین حاصل عبارت فرض سؤال، برابر است با:

$$f(1 + \sqrt{2}) + f(1 - \sqrt{2}) = 4 + 2\sqrt{2} + 2 - 2\sqrt{2} = 6$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

۴- پاسخ: گزینه ۲

نکته ۱: خط فقر، کمترین درآمدی است که برای زندگی یک نفر در یک ماه، مورد نیاز است. خط فقر برابر با نصف میانگین یا نصف میانه درآمد ماهانه افراد جامعه است.

نکته ۲: اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، «میانگین» آن ها را با نماد \bar{x} نشان می دهیم و به صورت زیر تعریف می شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

چون خط فقر به روش میانگین، برابر با $550,000$ تومان است، پس میانگین درآمد این افراد، برابر با $1,100,000 = 2 \times 550,000$ تومان می باشد و داریم:

$$\bar{x} = 1,100,000 \Rightarrow \frac{3,500,000 + 4,000,000 + 3,700,000 + 4,200,000}{3 + 4 + x + 5} = 1,100,000$$

با تقسیم دو طرف تساوی بر صدهزار، یعنی حذف پنج صفر از طرفین معادله، عبارت ساده تری به صورت زیر خواهیم داشت:

$$\bar{x} = \frac{35 + 40 + 37 + 42}{x + 12} = 11 \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} (x + 12) \times 11 = 154 \Rightarrow 11x + 132 = 154 \Rightarrow 11x = 22 \Rightarrow x = 2$$

بنابراین تعداد اعضای خانوار ردیف سوم، شامل ۲ نفر می باشد و گزینه ۲ پاسخ است.

۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته ۱: در یک جامعه، همه افراد ۱۶ ساله و بالاتر که توانایی کار کردن دارند را «جمعیت فعال» می‌نامند:

$$\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل} = \text{جمعیت فعال}$$

نکته ۲: نرخ بیکاری در یک جامعه، از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

بیکار، به افراد ۱۶ ساله و بالاتر گفته می‌شود که در جست‌وجوی شغل بوده یا منتظر شروع به کار از تاریخ مشخصی هستند.

فرض می‌کنیم تعداد افراد بیکار این منطقه، در ابتدا x نفر بوده است. اگر تعداد افرادی که بعداً بیکار شده‌اند را برابر با y در نظر بگیریم، تعداد کل افراد بیکار، برابر با $x + y$ می‌باشد. طبق فرض، نرخ بیکاری ۱۰ درصد افزایش یافته، پس اختلاف نرخ بیکاری در حالت اول و دوم، برابر با

$$\frac{1}{10} = 10\% \text{ می‌باشد و داریم:}$$

$$\frac{x+y}{4000} - \frac{x}{4000} = \frac{10}{100} \Rightarrow \frac{x+y-x}{4000} = \frac{1}{10} \Rightarrow \frac{y}{4000} = \frac{1}{10} \Rightarrow 10y = 4000 \Rightarrow y = 400$$

بنابراین ۴۰۰ نفر بیکار شده‌اند که نرخ بیکاری ۱۰ درصد افزایش یافته است.

۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب برابر C_A قدیم و C_B قدیم و در سال موردنظر به ترتیب برابر C_A جدید و C_B جدید و مقادیر مصرفی آن‌ها در سال پایه به ترتیب برابر D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای } A \text{ و } B \text{ در سال پایه} \times \frac{D_A \times C_{A, \text{جدید}} + D_B \times C_{B, \text{جدید}}}{D_A \times C_{A, \text{قدیم}} + D_B \times C_{B, \text{قدیم}}} = \text{شاخص بهای دو کالای } A \text{ و } B \text{ در سال موردنظر}$$

مقادیر فرض سؤال را در رابطه شاخص بهای کالا، جایگذاری می‌کنیم و داریم:

$$1400 = \frac{(\Delta 00 \times 250) + (\Delta 0 \times 15,000)}{(\Delta 00 \times 150) + (\Delta 0 \times 8500)} \times 100 = \frac{125,000 + 750,000}{75,000 + 425,000} \times 100 = \frac{875,000}{500,000} \times 100 = 175$$

بنابراین شاخص بهای دو کالای نان و گوشت در سال ۱۴۰۰، برابر با ۱۷۵ می‌باشد و گزینه ۳ پاسخ است.

۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

نکته ۱: با فرض $k > 0$ ، داریم:

$$y = |x| \begin{cases} \xrightarrow{\text{واحد انتقال به راست } k} y = |x - k| \\ \xrightarrow{\text{واحد انتقال به چپ } k} y = |x + k| \end{cases}$$

نکته ۲: با فرض $k > 0$ ، داریم:

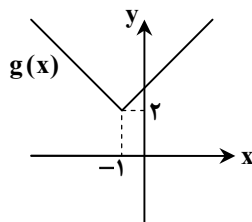
$$y = |x| \begin{cases} \xrightarrow{\text{واحد انتقال به بالا } k} y = |x| + k \\ \xrightarrow{\text{واحد انتقال به پایین } k} y = |x| - k \end{cases}$$

نمودار تابع $f(x)$ ، نسبت به تابع $y = |x|$ ، یک واحد به سمت پایین آمده است. پس $b = -1$ است و ضابطه تابع f ، به صورت $f(x) = |x + a| - 1$ می‌باشد. از طرفی، تابع f از نقطه $(0, 1)$ می‌گذرد، پس مختصات آن، در ضابطه تابع صدق می‌کند و داریم:

$$f(x) = |x + a| - 1 \xrightarrow{(0, 1) \in f} f(0) = 1 \Rightarrow 1 = |0 + a| - 1 \Rightarrow |a| = 2 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \checkmark \\ a = -2 \times \end{cases}$$

چون نمودار تابع f ، نسبت به تابع $y = |x|$ ، به سمت چپ انتقال پیدا کرده، پس $a = 2$ قابل قبول است.

با جایگذاری مقادیر $a = 2$ و $b = -1$ ، ضابطه تابع g به صورت $g(x) = |x + 1| + 2$ می‌باشد. بنابراین نمودار تابع g ، نسبت به تابع $y = |x|$ ، یک واحد به سمت چپ و ۲ واحد به سمت بالا، انتقال پیدا می‌کند:

۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

نکته: توابع چندضابطه‌ای که در آن‌ها هر ضابطه تابع برابر با عددی ثابت باشد را «توابع پلکانی» می‌نامند. با توجه به اینکه باید هر دو ضابطه تابع f ، عدد ثابت باشند، پس باید ضریب x را در ضابطه اول، برابر با صفر قرار دهیم و داریم:

$$\begin{cases} x \geq 0: f(x) = (m+2)x - 3 \xrightarrow{\text{تابع ثابت}} m+2=0 \Rightarrow m=-2 \Rightarrow f(x)=-3 \\ x < 0: f(x) = m+10 \xrightarrow{m=-2} f(x)=8 \end{cases}$$

پس ضابطه تابع پلکانی f ، به صورت زیر است:

$$f(x) = \begin{cases} -3 & x \geq 0 \\ 8 & x < 0 \end{cases}$$

اکنون حاصل عبارت خواسته شده در فرض سؤال را به دست می‌آوریم:

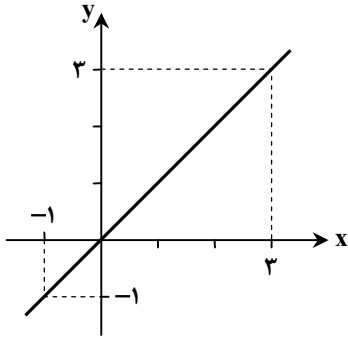
$$\begin{aligned} f(2) + f(-2) &= -3 + 8 = 5 \\ 2 \geq 0 & \quad -2 < 0 \end{aligned}$$

۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۳)

نکته ۱: تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن، مجموعه $R = \{c\}$ برد تابع است، «تابع ثابت» می‌نامند. در تابع ثابت، برد تابع تنها شامل یک عضو است.

نکته ۲: تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می‌نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند. از لحاظ هندسی نمودار این تابع نیمساز ناحیه اول و سوم است:

$$\begin{cases} D_f = \mathbb{R} \\ R_f = \mathbb{R} \\ D_f = R_f \end{cases}$$

نکته ۳: عمل جمع روی دو تابع، به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$(f+g)(x) = f(x) + g(x) \quad ; \quad D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

چون تابع f همانی است، پس مؤلفه‌های اول و دوم همه زوج مرتب‌های آن، با هم برابرند و داریم:

$$D_f = \{2, -3, 1\} \Rightarrow f = \{(2, 2), (-3, -3), (1, 1)\}$$

از آنجا که تابع g ، تابعی ثابت با دامنه $\{-1, 2, 1\}$ و برد $\{4\}$ است، پس تابع g به صورت زیر است:

$$g = \{(-1, 4), (2, 4), (1, 4)\}$$

با توجه به دامنه توابع f و g ، دامنه تابع $(f+g)(x)$ ، برابر است با:

$$D_{f+g} = D_f \cap D_g = \{2, -3, 1\} \cap \{-1, 2, 1\} = \{2, 1\}$$

حال برد تابع $(f+g)(x)$ را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} (f+g)(2) = f(2) + g(2) = 2 + 4 = 6 \\ (f+g)(1) = f(1) + g(1) = 1 + 4 = 5 \end{cases} \Rightarrow \text{برد تابع } (f+g)(x) = \{6, 5\}$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

۱۰- پاسخ: گزینه ۴

نکته ۱: با فرض $k > 0$ ، داریم:

$$y = |x| \begin{cases} \xrightarrow{\text{واحد انتقال به راست } k} y = |x-k| \\ \xrightarrow{\text{واحد انتقال به چپ } k} y = |x+k| \end{cases}$$

نکته ۲: با فرض $k > 0$ ، داریم:

$$y = |x| \begin{cases} \xrightarrow{\text{واحد انتقال به بالا } k} y = |x| + k \\ \xrightarrow{\text{واحد انتقال به پایین } k} y = |x| - k \end{cases}$$

نکته ۳: اگر u تابعی از x باشد، تابع $|u|$ به صورت زیر تعریف می شود:

$$|u| = \begin{cases} u & u \geq 0 \\ -u & u < 0 \end{cases}$$

اگر تابع $y = |x|$ را 2 واحد به سمت چپ و 2 واحد به سمت بالا انتقال دهیم، داریم:

$$y = |x| \xrightarrow{2 \text{ واحد به سمت چپ}} y = |x+2| \xrightarrow{2 \text{ واحد به سمت بالا}} y = |x+2|+2 \Rightarrow g(x) = |x+2|+2$$

حال تابع به دست آمده را به صورت یک تابع دوضابطه ای می نویسیم:

$$f(x) = |x+2|+2 = \begin{cases} (x+2)+2 & x+2 \geq 0 \\ -(x+2)+2 & x+2 < 0 \end{cases} = \begin{cases} x+4 & x \geq -2 \\ -x & x < -2 \end{cases}$$

بنابراین ضابطه تابع g ، در دامنه $x \geq -2$ ، به صورت $y = x+4$ است.

۱۱- پاسخ: گزینه ۳ \blacktriangle مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۳)

نکته: عمل تفریق روی دو تابع به صورت زیر تعریف می شود:

$$(f-g)(x) = f(x) - g(x) \quad ; \quad D_{f-g} = D_f \cap D_g$$

ابتدا دامنه تابع $(g-f)(x)$ را به دست می آوریم:

$$D_{g-f} = D_g \cap D_f = \{-1, -2, 3, -4\} \cap \{1, -2, 3, -4\} = \{-2, 3, -4\}$$

اکنون با توجه به دامنه تابع $(g-f)(x)$ ، برد آن را محاسبه می کنیم:

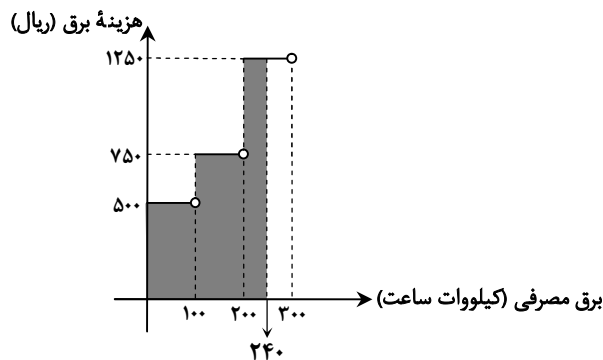
$$\begin{cases} (g-f)(-2) = g(-2) - f(-2) = 5 - 2 = 3 \\ (g-f)(3) = g(3) - f(3) = 4 - (-1) = 5 \\ (g-f)(-4) = g(-4) - f(-4) = 7 - 1 = 6 \end{cases}$$

چون $(g-f)(3) = 5$ است، بنابراین با توجه به فرض سؤال، $m = 3$ می باشد.

۱۲- پاسخ: گزینه ۴ \blacktriangle مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

نکته: توابع چندضابطه ای که در آن ها هر ضابطه تابع برابر با عددی ثابت باشد را «توابع پلکانی» می نامند.

برای محاسبه برق مصرفی این خانواده، کافی است مساحت قسمت رنگی نمودار زیر را به دست آوریم:

$$\text{هزینه برق مصرفی} = (100 \times 500) + (100 \times 750) + (100 \times 1250) = 50,000 + 75,000 + 125,000 = 250,000$$

۱۳- پاسخ: گزینه ۲ \blacktriangle مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۳)

نکته: عمل جمع روی دو تابع به صورت زیر تعریف می شود:

$$(f+g)(x) = f(x) + g(x) \quad ; \quad D_{f+g} = D_f \cap D_g$$

نکته: عمل تفریق روی دو تابع به صورت زیر تعریف می شود:

$$(f-g)(x) = f(x) - g(x) \quad ; \quad D_{f-g} = D_f \cap D_g$$

طبق فرض سؤال و تعریف اعمال جمع و تفریق روی توابع، $D_{f+g} = D_{f-g} = D_f \cap D_g = \{2, -1, 0\}$ است و داریم:

$$\begin{cases} (f+g)(-1) = 4 \Rightarrow f(-1) + g(-1) = 4 \\ (f-g)(-1) = 0 \Rightarrow f(-1) - g(-1) = 0 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع دو عبارت}} 2f(-1) = 4 \Rightarrow f(-1) = 2$$

۱۴- پاسخ: گزینه ۲ \blacktriangle مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

نکته: اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب برابر C_A و C_B قدیم، و در سال مورد نظر به ترتیب برابر C_A جدید و C_B جدید،

مقادیر مصرفی آن ها در سال پایه به ترتیب برابر D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای } A \text{ و } B \text{ در سال پایه} = \frac{D_A \times C_{A, \text{جدید}} + D_B \times C_{B, \text{جدید}}}{D_A \times C_{A, \text{قدیم}} + D_B \times C_{B, \text{قدیم}}}$$

فرض می‌کنیم قیمت مرغ در سال ۱۴۰۲، برابر با x باشد، داریم:

$$1402 \text{ سال مرغ در سال } = 180 = \frac{(120 \times 600) + (50 \times x)}{(120 \times 250) + (50 \times 25,000)} \times 100 \Rightarrow 180 = \frac{72,000 + 50x}{30,000 + 1,250,000} \times 100$$

$$\Rightarrow 180 = \frac{72,000 + 50x}{1,280,000} \times 100 \Rightarrow 180 \times 12,800 = 72,000 + 50x \Rightarrow 2,304,000 - 72,000 = 50x \Rightarrow x = \frac{2,232,000}{50} = 44,640$$

۱۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۳)

نکته ۱: تابعی را که به هر عدد صحیح k ، خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، «تابع جزء صحیح» می‌نامند. ضابطه این تابع را با $[x]$ $g(x)$ (جزء صحیح x) معرفی می‌کنند.
نکته ۲: تابع با ضابطه $f(x) = |x|$ ، «تابع قدرمطلق» نامیده می‌شود و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$f(x) = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$$

نکته ۳: عمل تقسیم روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)} ; D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x | g(x) = 0\}$$

با توجه به دامنه هر یک از توابع f و g ، اشتراک دامنه توابع f و g ، برابر با $0 \leq x \leq 1$ است. از طرفی می‌دانیم در محدوده $0 \leq x < 1$ ، مقدار

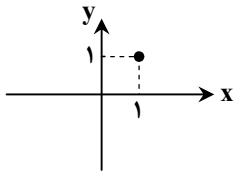
تابع $f(x) = [x]$ ، برابر با صفر است؛ در نتیجه دامنه تابع $\left(\frac{g}{f}\right)(x)$ ، برابر است با:

$$D_{\frac{g}{f}} = D_f \cap D_g - \{x | f(x) = 0\} = \{x | 0 \leq x \leq 1\} - \{x | 0 \leq x < 1\} = \{1\}$$

حال برد تابع تک‌عضوی $\left(\frac{g}{f}\right)(x)$ را به دست می‌آوریم:

$$\left(\frac{g}{f}\right)(1) = \frac{g(1)}{f(1)} = \frac{|1|}{|1|} = 1$$

بنابراین نمودار تابع $\left(\frac{g}{f}\right)(x)$ ، به صورت زیر است:

زبان و ادبیات فارسی

۱۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۷)

عواملی نظیر توجه نشان دادن شاهان صفوی به زبان فارسی و داشتن مقام شیخی و رهبری طریقت، همچنین بودن رقبایی چون شاهان عثمانی و هندی باعث شد شعر و شاعری و انواع هنر در ایران مورد توجه قرار گیرد.

۱۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۷)

روی آوردن شاعران به شعر مکتب و وقوع با هدف «تغییر سبک و رهایی از تقلید» بود و بازتاب طبیعی محیط اجتماعی قرن دهم بود که البته راه به جایی نبرد.

نکته: قرن دهم دوره حکومت جانشینان تیمور بود و مکتب وقوع نیز در همین دوره شکل گرفت.

۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۷)

توضیحات: گزینه ۱ مربوط به «باباغانی شیرازی»، شاعر قرن دهم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «کلیم کاشانی» ← قرن یازدهم

گزینه ۳: «بیدل دهلوی» ← قرن یازدهم

گزینه ۴: «صائب تبریزی» ← قرن یازدهم

- ۱۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)
 قالب مسلط در این دوره به ظاهر غزل است؛ اما غزلی که گاهی به ۴۰ بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن امری طبیعی است.
 قالب حقیقی شعر این دوره مفردات است، منتها شاعر این ابیات را به وسیله رشته ردیف و قافیه به هم گره می‌زند. در واقع شاعر سبک هندی تک‌بیت‌گو است و آن بیت‌ها را در غزلی که مناسب باشد، قرار می‌دهد.
- ۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)
 نثر ساده: تذکره شاه طهماسب - کتب داراشکوه - عین الحیات - مجالس المؤمنین - بدایع الوقایع
 نثر مصنوع: عباس‌نامه
 نثر بینابین: حبیب‌السییر
- ۲۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)
 نثر این دوره از نظر ادبی ارزش والایی ندارد. زیرا به زبان عامیانه نزدیک است و متن‌های ادبی نیز با تصنع و تکلف همراه است.
- ۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)
 در بیت‌های «الف»، «ب» و «د» به ترتیب کلمات «بخیه»، «قالی» و «سفال» دیده می‌شود که از کلمات رواج یافته در دوره صفوی و سبک هندی هستند.
- ۲۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)
 در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴، تشخیص وجود دارد و هر تشخیصی استعاره مکنیه (پنهان) است. گزینه ۲ استعاره آشکار (مصرّحه) دارد: «آتش» در مصراع دوم استعاره مصرّحه از عشق است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: «غم خوردن دل»: تشخیص و استعاره مکنیه
 گزینه ۳: «خواب آلوده بودن خرد»: تشخیص و استعاره مکنیه
 گزینه ۴: «سینه سنگ» و «معشوق شدن سنگ»: تشخیص و استعاره مکنیه
- ۲۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۹)
 ترکیب‌های استعاری (اضافه‌های استعاری): چشم دل - شکفتن امید - پرواز خیال - دل تاریکی - روح باران
 نکته: در ترکیب «دل تاریکی» اگر «دل» را به معنای «مرکز» در نظر بگیریم، اضافه استعاری محسوب نمی‌شود. اما اگر برای تاریکی عضوی به نام دل در نظر بگیریم، اضافه استعاری محسوب می‌شود.
- ۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۲)
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: «دل به دست افتادن» کنایه از عاشق شدن
 گزینه ۲: «از پای افتادن» کنایه از ناتوان شدن - «دست گرفتن»: کنایه از یاری کردن
 گزینه ۳: «سینه‌نامه بودن» کنایه از بیچاره و گناهکار بودن
- ۲۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۹)
 «نرگس» استعاره از ستارگان، «چرخ جهان‌گرد» استعاره از آسمان و «گل زرد» استعاره از خورشید است.
- ۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس‌های ۹ و ۱۲)
 «سیرچشم» کنایه از قانع بودن است. / فاقد استعاره
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۲: «دندان بر جگر افشردن» کنایه از «تحمل کردن» - «آسمان سنگدل» تشخیص و استعاره مکنیه است.
 گزینه ۳: «دست در دامن کسی زدن» و «ناخن بر دل کسی زدن» به ترتیب کنایه از «متوسل شدن» و «ناراحت کردن» - «دامن بهار» و «دل گلزار» اضافه استعاری است.
- گزینه ۴: «مهر بر لب زدن» کنایه از «سکوت کردن» - «خندیدن خورشید و غوطه زدن آن در خون» تشخیص دارد و استعاره مکنیه است.
- ۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۲)
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه ۱: «زبان کشیدن» کنایه از پیشنهاد دادن و دنبال راه چاره بودن است.
 گزینه ۳: «این در گشاده گردد» کنایه از حل شدن مشکل است.
 گزینه ۴: در مصراع اول، «بخت از او دل برداشته است» کنایه از این است که بخت برگشته شده است و در مصراع دوم هم «پدر درماند» کنایه از حیران و سرگردان شدن پدر است.

۲۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۲)

سه کنایه بیت صورت سؤال عبارتند از:

یک زبان بودن = کنایه از متحد بودن

کمان زه کردن = کنایه از آماده دفاع شدن

سنگ بر باره (دیوار) بردن = کنایه از آماده دفاع شدن (در قدیم سنگ‌هایی را روی دیوار می‌بردند تا هنگام حمله دشمن آن‌ها را پرتاب کنند).

۳۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۸)

الف) ن	می	دا	نم	م	یا	نت	هس	ت	یا	نیست
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			(همسان تکراری)	
ب) زخ	م	گ	رَز	ت	آ	ی	دَم	م	ر	ه
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-
مفتعلن			مفاعیلن			مفتعلن			مفاعیلن	
ج) ع	جب	دا	ر	مز	جع	د	مش	کی	ن	او
-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	-
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			(همسان تکراری)	
د) ج	ب	تل	خی	می	د	هد	خا	جو	چ	فر
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			(همسان تکراری)	

۳۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۸)

گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ همگی بر وزن صورت سؤال «مفتعلن-مفتعلن-فاعیلن» است، اما گزینه ۳ بر وزن «فاعلاتن-فاعلاتن-فاعیلن» است.

صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴:

تا	ب	گ	ری	ب	ن	ر	سد	دس	ت	مرگ
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن			فاعیلن	
گزینه ۳: هم	چ	نی	زه	ری	ی	تر	یا	قی	ک	دید
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعیلن	

۳۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

وق	تی	د	ل	سو	دا	یی	می	رف	ت	ب
-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U
مفعول			مفاعیلن			مفعول			مفاعیلن	
گزینه ۱: هر	ک	د	لا	را	م	دید	از	د	ل	شا
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-
مفتعلن			فاعیلن			مفتعلن			فاعیلن	
گزینه ۳: آ	ک	ه	لا	ک	من	ه	می	خا	ه	د
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-
مفتعلن			مفاعیلن			مفتعلن			مفاعیلن	

گزینه ۴: نَ شَا یَد	کِ خُو بَا	بِ صَح رَا	رَ وَنَد
- U	- U	- U	- U
فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعَل

۳۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

صَد نَق ش	رَن گِی زَم	بَا رُو ح	دَ رَا مِی
- U	- U	- U	- U
فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن
چُن نَق ش	رَا بِی نَم	دَر آ تَ شَ	شَن دَا زَم
- U	- U	- U	- U
فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن

وزن این بیت: (۱) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(۲) مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

دِ لِ مَا بِ	دُو رِ رُو یَت	زِ چَ مَن فَآ	رَا غِ دَا رَد
- U	- U	- U	- U
فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن

۳۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

دَل مِی ر	وَد زِ دَس تَم	صَا حَب د	لَان خِ دَا رَا
- U	- U	- U	- U
مفعول	فَعولن	مفعول	فَعولن

(مستفعلن فَعولن مستفعلن فَعولن)

الف) زَا بَ یَا ر	دَل نِ وَا زَم	شَک رِی سَت	بَا شِ کَا یَت
ج) بَا هِی چ	کَس نِ شَا نِی	زَا بَ دَل س	نِ دِی دَم
د) بَر آ س	تَا نِ جَا نَا بَ	گَر سَر ت	نِ هَا دَن
- U	- U	- U	- U
مفعول	فَعولن	مفعول	فَعولن

بررسی وزن سایر ابیات:

ب) بَا آ بَ و	جُو دَ آ بَ ع	ظ مَت زِی ر	خَا کِ رَف ت ←
- U	- U	- U	- U
مفعول	مفعول	مفعول	مفعول

ه) هَا بَ ای د	لِ عِب رَت بَی نَ	اَز دِی دِ ع	بَر کَن هَا بَ ←
- U	- U	- U	- U
مفعول	مفعول	مفعول	مفعول

(مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)

۳۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

هَر ی کِی از	دِی گِ رِی دَر	دَل بِ رِی چَا	لَا کِ تَر
- U	- U	- U	- U
فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: خَس تِ یِ جِه	لِ رَا بِ گُو	خِی زُ بِ یَا	بِ جَس تِ جُو
- U	- U	- U	- U
مفعولن	مفعولن	مفعولن	مفعولن

گزینه ۳: دَم بِ دَم	زَ نِی بَر هَم	آن دُ زَل	فِ خَم دَر خَم
- U	- U	- U	- U
فَعولن	مفعولن	فَعولن	مفعولن

گزینه ۴: آن مَح تَ	سَب کِ مَا رَا	مَن عَز شِ	رَا بِ فَر مَوَد
- U	- U	- U	- U
مفعول	فَعولن	مفعول	فَعولن

۳۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

مفهوم مشترک: ناپایداری خوشی‌های دنیا

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: افسوس از گذر عمر که با ناکامی گذشت.

گزینه ۲: انسان‌های عاقل و دانا در این دنیا از لذات دنیوی شاد نمی‌شوند.

گزینه ۳: گریه باعث سبکی دل می‌شود.

۳۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۱)

شاعر می‌گوید که به هر چیزی که داری راضی باش و بیش از آن طلب نکن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: علت برتری هما بر دیگر پرندگان، نیاززدن دیگر پرنده‌ها می‌باشد.

گزینه ۲: شاعر، سرمایه و آنچه از دنیا می‌ماند را غم و رنج‌ها می‌داند.

گزینه ۴: بر بی‌فایده‌گی اذکار زاهدان ریاکار تأکید دارد.

۳۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

مفهوم مشترک: ناتوانی عقل در راه عشق

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وقتی عقل زایل شود، صبر ناممکن می‌شود.

گزینه ۲: من شیفته خالق صورت یار هستم.

گزینه ۳: به نصیحت عاقلان که گفتند بر زیبارویان دل نبند گوش ندادم.

۴۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

بیت صورت سؤال: شاعر ناراحت است که به کسی از مردم کمک نکرده است و مانند درخت چنار، میوه و ثمری نداشته که به دیگران فایده برساند.

گزینه ۲: شاعر، زبان و دستی را که به مردم کمک نکند مانند سوسن و چنار، بی‌فایده و بی‌حاصل می‌داند.

هر دو بیت به لزوم استفاده از توانایی‌ها برای کمک به دیگران اشاره دارد.

علوم اجتماعی

۴۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۹)

■ چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

■ مخالفان سرمایه‌داری که جریان چپ نام گرفته بودند، احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.

■ چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱ م. ادامه یافت.

نکته: چالش بلوک شرق و غرب، چالشی درون فرهنگی، کلان، مقطعی و فرامنطقه‌ای بود.

۴۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۹)

■ نتیجه حاکمیت لیبرالیسم اولیه ← چالش فقر و غنا

■ شعار لیبرالیسم اولیه ← آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی

■ رویکرد لیبرالیسم اولیه ← بیشتر فردی و اقتصادی

■ طرفداران لیبرالیسم اولیه ← جان راسل، توماس مالتوس و دیوید ریکاردو

نکته: چارلز دیکنز، کارل مارکس و آیزایا برلین از مخالفان و منتقدان لیبرالیسم اولیه هستند.

۴۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۰)

نظریه پردازان غربی، پس از فروپاشی بلوک شرق، طرف دیگری را برای جنگ جست‌وجو می‌کنند و جنگ را از کشورهای غربی (جنگ میان بلوک شرق و غرب) به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده‌اند که در دوران استعمار تحت سلطه جهان غرب قرار گرفته بودند.

۴۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۰)

■ از مهم‌ترین عوامل وقوع دو جنگ جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود.

■ دو جنگ جهانی، با درگیری کشورهای اروپایی آغاز شد. هیچ‌یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و ظاهر مذهبی و دینی نیز به خود نگرفت. طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند. بر این اساس، این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.

■ وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطا بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد که معتقد بود بعد از انقلاب صنعتی جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد و همچنین جنگ در فرهنگ جدید غرب، امری عارضی و تحمیلی است.

- ۴۵- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۱)
 بحران زیست‌محیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد. به‌منظور چاره‌اندیشی برای این آسیب‌ها، همایش‌های بین‌المللی متعددی درباره بحران زیست‌محیطی برگزار شده است، که البته نتوانسته‌اند از شتاب بحران بکاهند. اعتراضات و واکنش‌های مردمی در دهه‌های اخیر، جنبش‌های اجتماعی جدیدی پدید آورده است.
- ۴۶- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۱)
 ■ در بحران اقتصادی، سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.
 ■ بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.
 ■ انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.
- ۴۷- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)
 ■ در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد. در دوران رنسانس، این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید.
 ■ در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیر تجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت.
 ■ فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد (فرهنگ غرب)، به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود، زمین‌گیر و آسیب‌پذیر شده است.
- ۴۸- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۲)
 در قرن نوزدهم، جامعه‌شناسان به دنبال آن بودند که درباره حقایقی که پیامبران از طریق وحی درباره جامعه بشری بیان کرده‌اند یا عالمان با استدلال‌های عقلی به آن‌ها رسیده‌اند، با روش حسی و تجربی داوری کنند. جامعه‌شناسان قرن نوزدهم روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند و معتقد بودند آگاهی‌ها و علوم جوامع دیگر غیر علمی است. بدین ترتیب، غرب این مطلب را به نخبگان جوامع غیر غربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌ها است.
- ۴۹- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)
 بررسی گزینه‌ها:
 گزینه ۱: نادرست؛ منورالفکران غرب‌گرا - درست
 گزینه ۲: درست - نادرست؛ منورالفکران غرب‌گرا برخلاف بیدارگران، بیداری را در بازگشت به اسلام نمی‌دانستند.
 گزینه ۳: نادرست؛ روشنفکران التقاطی چپ - درست
 گزینه ۴: درست - درست
- ۵۰- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۳)
 بیدارگران نخستین، با وجود رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند. آن‌ها خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند. برخی از آنان، دوری مسلمانان از عمل به اسلام را عامل ضعف جوامع اسلامی می‌دانستند و گمان می‌کردند دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آن‌ها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.
- ۵۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)
 الف) مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند. آن‌ها قدرت را با شمشیر قوم و عشیره یا حمایت دولت‌های استعمارگر به دست آورده بودند؛ عالم به عدالت نبودند و عمل به عدالت نیز به قدر کافی در شخصیت آن‌ها نهادینه نشده بود.
 ب) انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند، ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند.
 ج) در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن جز در حد واجبات نظامیه انجام نمی‌شود.
 د) انقلاب اسلامی ایران، بازگشت مردم ایران به حرکت ناتمامی بود که در مشروطه آغاز کرده بودند.
 نکته: انقلاب اسلامی ایران، انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، همگی جهت‌گیری ضد استعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.
- ۵۲- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)
 ■ جنبش تنباکو ← فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
 ■ تعامل عالمان شیعه با قاجار قبل از قراردادهای استعماری ← مقاومت منفی
 ■ رهبران دینی پس از شکست در مشروطه ← مقاومت منفی
 ■ شروع انقلاب اسلامی ← فعالیت رقابت‌آمیز

نکته: منظور از فعالیت رقابت آمیز، ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، نه در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن، بلکه در رقابت با آن است.

۵۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴)

فرایند شکل‌گیری جنبش عدالتخانه:

روی آوردن قاجار به قراردادهای استعماری ← ورود فعال عالمان شیعه به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی و شکل‌گیری جنبش تنباکو ← موفقیت جنبش تنباکو ← تغییر فعالیت رقابت آمیز از اصلاح رفتار به اصلاح ساختار ← شکل‌گیری جنبش عدالتخانه

۵۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۵)

- هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام کرد ← هانتینگتون (نظریه جنگ تمدن‌ها)
- بخشی از فرایند غربی شدن کشورهای عربی از دیدگاه دولت‌های غربی ← بهار عربی
- در شکل‌گیری یا گسترش اندیشه‌های پسامدرن مؤثر بود ← انقلاب اسلامی
- اعتقاد به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد با فروپاشی بلوک شرق ← فوکویاما

۵۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۱۴ و ۱۵)

بررسی عبارتهای نادرست:

- بیداری اسلامی در جهان امروز از سطح نخبگان جهان اسلام به سطح مردم و فرهنگ عمومی منتقل شده است.
- انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ م روسیه، به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت، ولی به دلیل سکولار بودن، درون فرهنگ غرب قرار می‌گرفت.
- امام خمینی^(ع) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که روشنفکران چپ از صحنه رقابت‌های سیاسی داخل کشور حذف شده بودند.

روان‌شناسی

۵۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۵)

مراحل حل مسئله به ترتیب:

- ۱) تشخیص مسئله
- ۲) به‌کارگیری راه‌حل مناسب
- ۳) ارزیابی راه‌حل
- ۴) بازبینی و اصلاح راه‌حل
- ۵) انتخاب راه‌حل‌های جایگزین

الیاس بعد از تشخیص مسئله، از طریق به‌کارگیری یک فرمول، سعی کرده است آن را حل کند (به‌کارگیری راه‌حل مناسب). سپس برای اینکه مطمئن شود راه‌حلش درست بوده یا نه، عدد به‌دست آمده را درون معادله قرار می‌دهد و از این طریق متوجه می‌شود پاسخ او نادرست است (ارزیابی راه‌حل). در نتیجه مجبور می‌شود فرمول دیگری را جایگزین فرمول قبلی بکند (انتخاب راه‌حل جایگزین).

۵۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۵)

تجربه گذشته بر توانایی ما در حل مسئله تأثیر می‌گذارد. کسی که روش‌های حل مسئله را می‌داند، از آن‌ها در موقعیت‌های جدید استفاده می‌کند. تأثیر یادگیری گذشته بر حل مسئله را «انتقال» می‌گویند. در این مثال فرد آزمون‌شونده با تجربه‌ای که در حل مسائل اولیه پیدا کرده بود، سوالات بعدی را توانست با سرعت بیشتری حل کند.

۵۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۵)

«خوب تعریف نشده» به معنای پیچیده بودن و دشواری حل یک مسئله است. به عبارت دیگر مسئله‌های پیچیده از آنجایی که علل متعددی دارند به راحتی قابل تعریف نیستند.

در مسائل خوب تعریف شده، موقعیت اولیه قابل شناسایی است، فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس وجود دارد، هدف دقیقاً تعریف شده است و امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف وجود دارد؛ در حالی که در مسائل «خوب تعریف نشده»، عدم دستیابی به هدف تضمین شدنی نیست و همچنین این مسائل دارای ابهام‌های زیادی هستند.

۵۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۵)

یکی از شیوه‌های حل مسئله این است که همه راه‌حل‌های احتمالی که فکر می‌کنیم در پاسخ به یک مسئله می‌تواند درست باشد، ارائه شود و سپس با استفاده از معیارهای ارائه شده، بهترین راه‌حل انتخاب شود. این شیوه «بارش مغزی» نام دارد که از روش‌های اکتشافی حل مسئله است. روش‌های اکتشافی حل مسئله به پردازش عمیق اطلاعات نیاز ندارند و در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسند. روش‌های اکتشافی با روش‌های غیرمنطقی صورت می‌گیرد و عمدتاً تابع نظر و احساس شخصی است و اجرای آن دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند. سایر گزینه‌ها ویژگی روش‌های تحلیلی است.

۶۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۶)

عبارت «اول»: نادرست؛ اگر فرد به‌منظور افزایش اطلاعات خود و تصمیم‌گیری بهتر، تصمیم‌گیری را به تعویق بیندازد، سبک او اجتنابی نیست، بلکه منطقی است. چون در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی فرد بدون دلیل معقول و منطقی، اجرای تصمیم خود را به تعویق می‌اندازد. عبارت «دوم»: نادرست؛ فردی که دارای سبک تصمیم‌گیری منطقی است، تمامی راهکارهای ممکن را می‌سنجد و پله‌پله و طبق قوانین پیش می‌رود تا تصمیم درستی بگیرد (اجرای تصمیم‌گیری). ولی دقت کنید که تصمیم‌گیری هفت مرحله دارد که دو مرحله آن به بعد از اجرای تصمیم مربوط می‌شود و ما نمی‌توانیم مطمئن باشیم فردی که تصمیم‌گیری منطقی دارد، لزوماً دو مرحله بعد از تصمیم‌گیری را هم به‌درستی طی می‌کند.

عبارت «سوم»: نادرست؛ در سبک تصمیم‌گیری تکانشی فرد به‌صورت ناگهانی، با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد و بعضاً کارهای خطرناکی را انجام می‌دهد؛ یعنی خطر را نادیده می‌گیرد.

عبارت «چهارم»: درست؛ احساسات به‌دلیل زودگذر بودن نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد. تصمیم‌گیری یک امر مهم و پایدار است و همه ابعاد زندگی را دربر می‌گیرد، در نتیجه به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد. هرچه تصمیم‌گیری مهم‌تر باشد بر زندگی فرد اثرات بیشتر و ماندگارتر خواهد داشت و در چنین شرایطی سبک تصمیم‌گیری احساسی مخرب بوده و احتمال جبران آن کمتر خواهد بود؛ درحالی‌که در تصمیمات کم‌اهمیت و معمولی مثل انتخاب غذا در رستوران، انتخاب لباس و... عواقب سبک تصمیم‌گیری احساسی قابل جبران خواهد بود. نکته: زمانی می‌گوییم ملاک تصمیم‌گیری «خطر» بوده که فرد در محاسبات خود، خطر از دست دادن پول، سلامتی، آبرو و... را مورد توجه قرار دهد و از تصمیمات پرخطر دوری کند، اما در سبک تکانشی این‌طور نیست.

۶۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۶)

موانع تصمیم‌گیری عبارتند از: سوگیری تأیید، اعتماد افراطی، کوچک شمردن خود و کنترل نکردن هیجانات. عبارت «اول»: زمانی که فرد اعتماد بیش از حد به خود و توانایی‌هایش داشته باشد، دچار مانع «اعتماد افراطی» شده است؛ مانند دانشجویی که سواد محدودی در علم حقوق دارد و به تازگی وارد این رشته شده است، اما باور دارد می‌تواند از پس پرونده‌های حقوقی برآید. عبارت «دوم»: زمانی که فرد خود را دست‌کم می‌گیرد، ترسو است و اعتمادبه‌نفس پایینی دارد، دچار مانع «کوچک شمردن خود» شده است؛ مانند روان‌شناس با سابقه‌ای که پیش از جلسات مشاوره خود دچار اضطراب می‌شود و احساس می‌کند از پس جلسه بر نمی‌آید. نکته: ترس و اضطراب اگر ناشی از اعتمادبه‌نفس پایین باشد، مربوط به مانع «کوچک شمردن خود» می‌شود، نه «کنترل نکردن هیجانات». عبارت «سوم»: زمانی که فرد تنها از اطلاعاتی که دیدگاه او را تأیید می‌کند، استفاده کند، دچار «سوگیری تأیید» شده است؛ مانند استادی که اشتباه همکارش را نمی‌تواند بپذیرد، زیرا می‌خواهد دیدگاه مثبتی که نسبت به او دارد را به هر قیمتی مورد تأیید قرار دهد.

۶۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۶)

زمانی که بین دو گزینه که یکی خواستنی و دیگری ناخواستنی است باید یکی را انتخاب کنیم، دچار تعارض نمی‌شویم؛ چون هر عقل سلیمی امر خواستنی را انتخاب می‌کند و چیزی که ناخواستنی است را رها می‌کند. ممکن است این موقعیت را با موقعیت تعارض گرایش-اجتناب اشتباه بگیریم. دقت کنید که در تعارض گرایش-اجتناب فرد با دو موضوع روبه‌رو نیست، بلکه باید در مورد یک موضوع که جنبه‌های خواستنی و ناخواستنی دارد، تصمیم‌گیری کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم، ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که «تعارض» نام دارد.

گزینه ۲: در تعارض گرایش-گرایش باید از بین دو موضوع جذاب و خواستنی یکی را انتخاب کنیم و دیگری را رها کنیم.

گزینه ۴: در تعارض اجتناب-اجتناب مجبوریم بین دو موضوع ناخوشایند یکی را انتخاب کنیم.

۶۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۷)

ادراک کارایی یعنی دانش و مهارت لازم در انجام دادن کاری را در خود احساس کنیم. ادراک کنترل یعنی ما دوست داریم همه‌چیز مطابق نظر ما و تحت اختیار ما باشد و با انجام کارهای مختلف سعی می‌کنیم محیط را در کنترل خود بگیریم.

۶۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

یکی از عوامل بروز رفتار در افراد این است که رفتار و باور هماهنگ نباشد و فرد دچار ناهماهنگی شناختی شود. در اینجا باور اولیه فرد این بوده که باید منطقی فکر کند و با کسی ازدواج کند که شرایط مناسبی داشته باشد، ولی رفتارش مغایر با این باور اوست؛ بنابراین دست به توجیهاتی زده است تا بین رفتار و شناختش هماهنگی حاصل شده و احساس آرامش کند.

۶۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

در انگیزه درونی فرد کار یا فعالیت را به‌خاطر خود آن کار انجام می‌دهد، زیرا به آن علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای فطری‌اش مطابقت دارد. ولی در انگیزه بیرونی، عامل خارجی فرد را به انجام کار برمی‌انگیزد و منبع انگیزش در پاداش و لذت خارجی قرار دارد. انگیزه مریم برای ادامه تحصیل، علاقه به پدرش و برآورده کردن توقعات او است، نه علاقه به ادامه تحصیل، پس انگیزه بیرونی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: انگیزه مینا برای انجام تمرین‌ها، علاقه به درس ریاضی و لذت بردن از آن است.

گزینه ۲: انگیزه مهسا برای معلم شدن، علاقه به نقاشی است.

گزینه ۳: انگیزه مبینا برای خوشحال کردن مادرش، علاقه به این کار است.

۶۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۷)

سهیلا با استعداد و توانمند است ولی در اثر چندبار شکست خوردن به این نتیجه رسیده که نمی‌تواند تمرینات را حل کند، یعنی باور کرده که ناتوان است و به همین دلیل دست از کار کشیده است. این حالت نمونه‌ای از درماندگی آموخته‌شده است.

همچنین انگیزه او از ورود به مدرسه تیزهوشان اصرار والدینش بوده نه علاقه خودش، پس انگیزه بیرونی داشته است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: باور سهیلا در مورد ناتوانی خودش با شواهد محیطی و واقعیت موجود هماهنگی ندارد، پس ادراک کارایی کاذب دارد. ولی از دست دادن هدف در مورد او مصداق ندارد، چون اشاره‌ای نشده که هدفش را از دست داده است.

گزینه ۲: سهیلا از اراده خوبی برخوردار بوده، چون برای قبول شدن در مدرسه تیزهوشان تلاش فراوانی کرده است و اکنون هم علت این که دست از تلاش برداشته، ضعف اراده نیست. اسناد غیرقابل کنترل درست است، چون شکست خود را به نداشتن استعداد نسبت داده که یک عامل غیرقابل کنترل و خارج از دایره اختیار فرد است.

گزینه ۳: ناهماهنگی شناختی زمانی است که بین باور و رفتار فرد یا بین دو باور فرد تضاد وجود داشته باشد، ولی در اینجا رفتار فرد (تلاش نکردن) با باور او در مورد ناتوانی‌اش همخوانی دارد. اسناد درونی درست است، چون استعداد یک عامل درونی و مربوط به خود شخص است.

۶۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * روان‌شناسی (درس ۸)

گاهی ممکن است فرد نتواند به تنهایی مشکل را حل کند و به همین دلیل احساس فشار روانی در او باقی می‌ماند. در این موارد مشورت و راهنمایی گرفتن به‌عنوان یک مقابله سازگارانه در نظر گرفته می‌شود.

در مواردی که امکان از بین بردن مشکل در کوتاه‌مدت وجود ندارد، برای اینکه راحت‌تر بتوان با فشار روانی سازگار شد، از حس شوخ‌طبعی استفاده می‌شود.

۶۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۸)

علائم فشار روانی عبارت است از:

علائم جسمانی مانند سردرد، معده‌درد، تپش قلب، بالا رفتن فشار خون و...

علائم شناختی مانند: از دست دادن تمرکز، فراموشی، ناتوانی در یادگیری و فرایندهای ذهنی و...

علائم هیجانی مانند ترس، عصبانیت، خشم، غمگین بودن، خوشحالی و...

و علائم رفتاری مانند جیغ زدن، گریه کردن، سیگار کشیدن، فریاد زدن، فرار، حمله کردن و واکنش‌های رفتاری دیگر

۶۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * روان‌شناسی (درس ۸)

حدیث «اول»: اشاره به شرکت در مجالس مذهبی و تأثیر آن بر آرامش روانی دارد. ← راه مستقیم

حدیث «دوم»: اشاره به رعایت رژیم غذایی مناسب به‌عنوان بخشی از سبک زندگی دارد. ← راه غیرمستقیم

حدیث «سوم»: اشاره به رفتارهای معنوی و عبادی دارد. ← راه مستقیم

حدیث «چهارم»: اشاره به سبک زندگی سالم و دوری از رفتارهای جنسی پرخطر و الکل دارد. ← راه غیرمستقیم

۷۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۸)

بررسی عبارات به ترتیب:

■ عبارت «اول»: تمرینات آرام‌سازی یکی از مقابله‌های سازگارانه بلندمدت است، چون یک مهارت است که باید از قبل یادگرفته و تمرین شود.

نکته: اگر گفته شده بود که با تنفس عمیق خود را آرام می‌کند، مقابله کوتاه‌مدت محسوب می‌شد (به جدول کتاب مراجعه کنید).

■ عبارت «دوم»: برخی افراد برای فراموش کردن هیجانات منفی فشار روانی و رهایی از آن‌ها، از داروهای آرام‌بخش، مواد اعتیادآور و سیگار استفاده می‌کنند که یک مقابله ناسازگارانه است.

نکته: مصرف داروهای شیمیایی اگر تحت نظر پزشک و با تجویز او باشد، مقابله سازگارانه محسوب می‌شود. همچنین تقسیم مقابله‌ها به دو نوع کوتاه‌مدت و بلندمدت، صرفاً مربوط به مقابله‌های سازگارانه است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

■ عبارت «سوم»: در فشار روانی منفی، فرد به دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل، احساس ناخوشایندی را تجربه می‌کند و در نتیجه قادر به دستیابی به هدف نیست. وقتی فرد در اثر اضطراب نمی‌تواند پاسخ سؤالات را به یاد بیاورد، دچار فشار روانی منفی شده است.

نکته: دقت کنید که این فرد هیچ نوع تلاشی برای کاهش فشار روانی خود انجام نداده، پس اصلاً مقابله‌ای به کار نگرفته است (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

زبان عربی

- ۷۱- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیظه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)
 رَبِّ: پروردگارم، ای پروردگار من، پروردگارا (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // أَعُوذُ بِكَ: به تو پناه می‌برم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // أَنْ أَسْأَلَكَ: که از تو بخواهم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ: به آن آگاهی ندارم (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۷۲- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)
 لَا تَطْلُمُ: ستم نکن (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // لَا تُحِبُّ: دوست نداری (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // أَنْ تُظْلَمَ: که به تو ستم شود (فعل مضارع مجهول) (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // أَحْسَنُ: نیکی کن (رد گزینه ۲) // كَمَا تُحِبُّ: همان‌گونه که دوست داری (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // أَنْ يُحْسِنَ إِلَيْكَ: که به تو نیکی شود (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۷۳- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)
 رَأَيْتُ خِصَالًا: ویژگی‌هایی دیدم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // مِنْ هَذَا الرَّجُلِ: از این مرد (رد گزینه ۳) // تُعْجِبُنِي: که مرا در شگفت می‌آورد (رد سایر گزینه‌ها) // مَا رَأَيْتُ: ندیده‌ام (رد گزینه ۲) // أَجُودُ وَأَكْرَمُ مِنْهُ: بخشنده‌تر و بزرگوarter از او (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
- ۷۴- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)
 لَمْ يَكُنْ يَقْدِرُ: نمی‌توانست، قادر نبود (رد گزینه ۱) // كَانَ مُصَابًا: دچار شده بود (رد گزینه ۴) // الشَّلَلُ الدَّمَاغِي: فلج مغزی (رد گزینه ۱) // كَانَتْ أُمُّهُ تُسَاعِدُهُ: مادرش به او کمک می‌کرد (رد گزینه‌های ۳ و ۴)
- ۷۵- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)
 عَلَى الْمُسْلِمِينَ: مسلمانان باید، بر مسلمانان است که (رد گزینه ۲) // أَنْ يُضْمِرُوا: که پنهان سازند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // أَسْرَارَ الْآخِرِينَ: رازهای دیگران (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // فِي قُلُوبِهِمْ: در قلب‌هایشان (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // لِكَيْلَا يَرْتَكِبُوا: تا مرتکب نشوند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
- ۷۶- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیظه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)
 ترجمه صحیح گزینه ۳: «پس نزد مرد نیکوکاری رفت تا او را از انجام گناهان باز دارد!»
- ۷۷- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۵، ۶ و ۷)
 فَعَلَ «أَضْمَرَ»: پنهان کرد «مترادف با فعل «أَخْفَى»: پنهان کرد» است. متضاد آن، فعل «أَظْهَرَ»: آشکار کرد» است.
- ۷۸- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیظه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۴، ۶ و ۷)
 ترجمه گزینه‌ها:
 گزینه ۱: مدال، آن چیزی است که بر سینه کسی که کاری را نیکو انجام داده است، آویخته می‌شود! ✓
 گزینه ۲: ملحفه، عطری است که از نوعی از آهوها گرفته می‌شود! ✗
 گزینه ۳: ناامید، همان کسی است که به موفقیتش در هدفش امید دارد! ✗
 گزینه ۴: سرسبز، صفتی برای زمینی است که دارای گیاهان کمی است! ✗
- ۷۹- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیظه: استدلال * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۴)
 ترجمه گزینه‌ها:
 گزینه ۱: شاید چیزی را دوست بدارید، درحالی‌که آن برای شما شر است.
 گزینه ۲: بادها به آنچه (آن جهتی) که کشتی‌ها می‌خواهند، می‌وزند!
 گزینه ۳: خرمایم را خوردید و از دستورم سرپیچی کردید! ← این جمله با جمله صورت سؤال تناسب دارد.
 گزینه ۴: به نیکی دست نخواهید یافت تا از آنچه دوست دارید، انفاق کنید.
- ۸۰- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۵ و ۶)
 شکل صحیح خطا در گزینه ۳:
 بَرْنَامَجًا ← بَرْنَامَجًا / يُسَاعِدُنِي ← يُسَاعِدُنِي
- ۸۱- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیظه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۴ و ۶)
 فعل در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ بر نفی دلالت می‌کند؛ اما در گزینه ۴ بر امر دلالت دارد.
 ترجمه گزینه‌ها:
 گزینه ۱: دوستم سخنم را نشنید!
 گزینه ۲: تا بر آنچه از دست شما رفت اندوهگین نشوید.
 گزینه ۳: انسانی که قدر خودش را دانست، هلاک نخواهد شد!
 گزینه ۴: باید به سرعت به خانه برگردیم!

۸۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۷)

با توجه به جمع بودن «العاملون» و «متمسکین»، فعل «أصبح» باید به شکل جمع بیاید (أصبحوا).

۸۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵)

جمله وصفیه بعد از اسم نکره می آید و آن را توصیف می کند. طبق خواسته این سؤال، آن اسم نکره باید مضاف هم باشد. بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: در این عبارت جمله وصفیه وجود ندارد.

گزینه ۲: در این عبارت جمله وصفیه وجود ندارد.

گزینه ۳: در این عبارت جمله وصفیه «خَرَبْتُ ...» را داریم، ولی «ریاح» که موصوف آن است، مضاف نیست و به همین دلیل مضاف الیه هم ندارد. «شديدة» در این عبارت، صفت است.

گزینه ۴: در این عبارت «يقفز ...» جمله وصفیه برای «سنباب» است که اسم نکره است و مضاف برای «غابة» است؛ یعنی «غابة» مضاف الیه آن است. ترجمه: «سنباب جنگلی را دیدیم که از یک درخت به یک درخت می پرید!»

۸۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۶)

«لِ» در گزینه ۲ از نوع امر است و به معنی «باید» می باشد.

در سایر گزینه ها لامی که بر سر مضارع آمده است، به معنی «برای اینکه، تا» است.

ترجمه گزینه ها:

گزینه ۱: به فروشگاه برو تا باتری موبایل را بخری!

گزینه ۲: این مسافران باید قبل از حرکت، چمدان ها را بخرند!

گزینه ۳: برای اینکه موبایلی را بخری، به تو سفارش می کنم که به فروشگاه همکارم بروی!

گزینه ۴: برادرم رفت تا برخی غذاها را برای شام بخرد!

۸۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس های ۴ و ۶)

در گزینه ۳ فعل مضارع التزامی وجود ندارد.

ترجمه گزینه ۳: «در راه خدا مجاهده می کنم که در آن گمراه نخواهم شد!»

فعل مضارع التزامی در سایر گزینه ها:

گزینه ۱: أَنْ + تَحَبَّوْا: دوست بدارید

گزینه ۲: لِ + يُنْفِقْ: باید انفاق بکند

گزینه ۴: لِ + تُبْعَدْ: دور بکنیم

تاریخ

۸۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۱)

پس از مسلمان شدن مغول ها، هرچند که نظام مالیاتی تا حدودی اصلاح شد، اما بخشی از بی نظمی ها همچنان ادامه یافت. پس از آن، یار دیگر اخذ خراج از کشاورزان مورد توجه بیشتری قرار گرفت و سه گونه مالیات کشاورزی، مالیات بازرگانی و مالیات دامی تا پایان عهد تیموریان تداوم یافت.

۸۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۹)

ابونصر فارابی فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه گذاری کرد. در سنت فلسفه اسلامی، فارابی را بعد از ارسطو که معلم اول بود، معلم دوم می خوانند.

۸۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۳)

شاه اسماعیل ابتدا از بکان را که به خراسان یورش آورده و مشغول قتل و غارت مردم آنجا بودند شکست داد و سرکرده آنان، شیبک خان را کشت. به دنبال این پیروزی، بخش وسیعی از سرزمین های شرق ایران تا رود جیحون (آمویه) تحت حاکمیت صفویان درآمد.

۸۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۰)

هنر سفالگری در عصر سلجوقی به کیفیت دوره سامانی نرسید، اما مراکز مهم سفالگری عصر سامانی از شرق ایران یعنی نیشابور و سمرقند به تدریج به مناطق مرکزی مانند کاشان انتقال یافت.

۹۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۱)

بیشتر اقوامی که زیر فرمان چنگیز بودند، از نظر فرهنگی و تمدنی دارای پیشینه مهمی نبودند و به شهر و شهرنشینی نیز توجهی نداشتند. بنابراین هجوم آن ها به ایران، فاقد ماهیت فکری و فرهنگی بود.

- ۹۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۱۱)
حکومت ایلخانی یا ایلخانان به حکومتی گفته می‌شود که پس از تسلط مغولان بر ایران به دست هولاکوخان، نوه چنگیزخان تشکیل شد. او در زمان فرمانروایی برادرش منگوقاآن، به منظور نظم بخشیدن به قلمرو متصرفی مغول و گسترش فتوحات در غرب آسیا، به ایران لشکرکشی کرد (۶۵۰ ق). هولاکو، نخست قدرت اسماعیلیان را با گشودن قلعه‌های مستحکم آنان از بین برد. او سپس با تسخیر بغداد و کشتن خلیفه عباسی، به حکومت خاندان بنی عباس پایان داد (۶۵۶ ق). مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند.
- ۹۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۲)
الف) کمال‌الدین بهزاد، نامورترین نقاش عصر تیموری بود.
ب و ج) سرشناس‌ترین معماران دوره تیموری، قوام‌الدین و غیاث‌الدین شیرازی و محمدبن محمود اصفهانی بودند.
د) تاریخ گزیده اثر حمدالله مستوفی از آثار تاریخی مهم روزگار ایلخانان بود.
- ۹۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۶)
یکی از مهم‌ترین تحولات عصر رنسانس، اکتشافات جغرافیایی و کشف راه‌های جدید بود. این تحول، علاوه بر دستاوردهای علمی که در حوزه دانش دریانوردی و جغرافیا در پی داشت، موجب به هم خوردن موازنه تجارت جهانی و آغاز استعمارگری اروپاییان شد.
- ۹۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۵)
در سده‌های نخستین قرون وسطا، پاپ‌ها از طریق همکاری و اتحاد با شاهان و اشراف اروپای غربی، تلاش‌های سیاسی و نظامی امپراتوری بیزانس را برای تسلط بر کلیسای رم ناکام گذاشتند.
- ۹۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱۴)
معماری ایرانی در این دوره با برخورداری از تجارب معماری فاخر عصر تیموری و نیز در سایه ثبات، امنیت و حمایت پادشاهان به‌ویژه شاه‌عباس اول، شکوفا شد.

جغرافیا

- ۹۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۷)
برخی از محصولات کشت تخصصی (پلانتیشن): موز - قهوه - آناناس - کاکائو - نخل روغنی - کائوچو
- ۹۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۷)
سایر گزینه‌ها از خصوصیات کشاورزی تجاری است.
نکته: میزان تولید و سود حاصل از کشاورزی معیشتی کم است.
- ۹۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جغرافیا ۲ (درس ۸)
اگر ارزش واردات بیشتر از صادرات باشد، موازنه، منفی است که به آن «کسری تجاری» می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است.
نکته: تصویر روبه‌رو خیلی مهم است و نشان‌دهنده موازنه تجاری مثبت است، زیرا میزان صادرات بیشتر است.

- ۹۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۸)
بررسی گزینه‌های نادرست:
گزینه ۱: جاده ابریشم از چین تا ساحل مدیترانه را دربر می‌گرفت.
گزینه ۳: پس از جنگ جهانی اول و دوم، نهضت‌های استقلال‌طلبانه آغاز شد.
گزینه ۴: با وقوع انقلاب صنعتی، استعمارگری اروپایی‌ها در جهان گسترش یافت.
- ۱۰۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۹)
کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای تحقق مدیریت مشترک، رؤسای را برای شورا و مجلس قانون‌گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می‌کنند.
سایر گزینه‌ها به اقدامات دیگر اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاورزی، تجارت، محیط‌زیست و نظایر آن اشاره دارد.

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۹)

ناحیه سیاسی ویژه ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود را دارد؛ مانند نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری. نواحی خودمختار به استان‌ها یا ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن، از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع تابع حکومت مرکزی هستند.

ناحیه سیاسی فراملی عبارت است از چند کشور که تحت اداره یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار گرفته‌اند؛ مانند اتحادیه اروپا. کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست خارجی، کشاوری، تجارت، محیط‌زیست و نظایر آن، از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

کانون سیاسی کشورها همان پایتخت است. گزینه ۳ از جمله ویژگی‌های پایتخت‌ها نیست، بلکه از عواملی است که در انتخاب یک شهر به عنوان پایتخت مؤثر است و ممکن است برخی پایتخت‌ها فاقد آن باشند.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱۰)

از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی برابر با ۱۸۵۲ متر است). دریای سرزمینی نامیده می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریا است اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

در قرن نوزدهم، «راتزل» که پدر علم جغرافیای سیاسی شناخته می‌شود، نظریه «فضای حیاتی» را مطرح نمود. او می‌گفت که اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشند و درصد توسعه سرزمین خود برنمایند، نابودی آن‌ها حتمی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: این گزینه، حاوی نظریه «مکیندر» است که بر قدرت خشکی (بری) تأکید داشت.

گزینه ۲: در این گزینه، «مکیندر» نادرست است.

گزینه ۴: این گزینه، حاوی نظریه «آلفرد ماهان» است که بر قدرت دریایی تأکید داشت.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

در «کشورهای وسیع» در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد؛ چنانکه در جنگ چین و ژاپن، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد. این عبارت، بیانگر نقش «وسعت» در قدرت ملی است؛ نه نقش ناهمواری‌ها و ارتفاعات. در سایر گزینه‌ها، مثال بیان شده با مفهوم مورد نظر مطابقت دارد.

فلسفه

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۷)

شناخت قلبی شناختی بی‌واسطه است و بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلانی حاصل می‌شود.

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

از نظر افلاطون این جهان نسبت به عالم مُثُل مانند سایه است. ابزار حسی فقط توانایی شناخت این جهان را به انسان می‌دهد و درک جهان برتر تنها با عقل و شهود امکان‌پذیر است (رد گزینه ۱). به همین دلیل گرچه حس، اعتبار دارد (رد گزینه ۲) اما از درجه اهمیت کمتری برخوردار است. زیرا صرفاً جهان سایه‌ها را به ما نشان می‌دهد نه آن جهان برتر را.

گزینه ۳: تدوین منطق، کار ارسطو بود نه افلاطون.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)

از نظر ملاصدرا تعارضی بین داده‌های مستدل و یقینی عقل و معارف وحی وجود ندارد تا نیاز به جانبداری از یک طرف باشد (رد گزینه‌های ۱ و ۲)، عقل و دین در همه احکام با هم تطابق دارند (رد گزینه ۴) و افسوس به حال فلسفه‌ای که قوانین آن با کتاب و سنت مطابق نباشد.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس ۹)

انسان‌شناسی فلسفی (همان خودشناسی به معنای فلسفی) به مسائل مهم و بنیادین درباره انسان، از قبیل چیستی انسان، جایگاه او در جهان، آینده نهایی وی و نیز ویژگی‌های متمایز انسان و هویت انسانی او می‌پردازد.

رد سایر گزینه‌ها: ویژگی‌های شخصیتی و خصلت‌های گوناگون افراد و شیوه پرورش شخصیت، در علوم تربیتی بررسی می‌شوند.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)

نمی‌توان انسان را یک موجود صرفاً مادی دانست و درعین حال برای او ویژگی‌های متعالی و ارزشمندی چون آزادی و کرامت انسانی قائل شد. یکی از منابعی که به دست فیلسوفان مسلمان رسید و از آن بهره بردند آثار افلاطون و ارسطو و پیروانشان بود (رد گزینه ۱). یکی دیگر از موارد جالب توجه آنان، شهود عارفان بود که آن را در توان بدن مادی نمی‌دانستند (رد گزینه ۳). ابن سینا نظر ارسطو درباره نفس را پسندید و آن را تعمیق کرد (رد گزینه ۴).

- ۱۱۱- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: استدلال * فلسفه ۱ (درس‌های ۸ و ۱۱)
 نسبی‌گرایی در معرفت‌شناسی یعنی شناخت صرفاً تابع واقعیت نیست؛ بلکه همه شناخت‌ها نسبت به امور دیگری نیز متغیر هستند. مثلاً هر فرد متناسب با ویژگی‌های خود به شناختی از امور می‌رسد که می‌تواند با شناخت فرد دیگر متفاوت باشد و شناخت هرکس برای خودش و نسبت به خودش معتبر است؛ بنابراین درباره یک گزاره معرفتی نمی‌توان به صورت مطلق حکمی بیان کرد بلکه باید گفت الآن و در این وضعیت چنین است. نسبی‌گرایی در معرفت‌شناسی به تدریج به حوزه‌های دیگر مانند انسان‌شناسی، اخلاق، دین و... نیز وارد شد. یک اخلاق نسبی‌گرا، اخلاقی است که یک حکم اخلاقی را به صورت مطلق بیان نمی‌کند؛ بلکه در شرایط مختلف و نسبت به افراد متفاوت، آن حکم را متغیر در نظر می‌گیرد. فیلسوفان طبیعت‌گرا (از جمله هابز) چنین دیدگاهی در اخلاق دارند. آن‌ها معتقدند یک فعل، بسته به اینکه به نفع ما باشد یا نباشد، می‌تواند برای ما خوب یا بد باشد؛ بنابراین با تغییر شرایط، ممکن است آنچه نفع و ضرر را تأمین می‌کند، تغییر کند و خوب و بد نیز به دنبال آن، نسبت به شرایط تغییر کند.
- ۱۱۲- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس ۷)
 شناخت تجربی یعنی پی‌بردن به رابطه علیت بین دو محسوس متفانر یا متوالی که عقل یا یکی از دو محسوس را علت محسوس دیگر می‌بیند و یا بین دو محسوس وجود علیت را نمی‌پذیرد. که بین خوردن غذا به عنوان یک محسوس و سیر شدن، محسوسی دیگر، رابطه علیت می‌بیند که غذا خوردن، علت و سیر شدن معلول آن است. به عبارت دیگر شناخت تجربی شناختی است از همکاری عقل و حس که موضوع آن اسرار و رموز طبیعت و قوانین طبیعی می‌باشد.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه‌های ۱ و ۲: قضاوت در مورد معتبر بودن و یا نبودن شناخت تجربی و شناخت حسی مربوط به حوزه شناخت تجربی نیست و مربوط به حوزه شناخت فلسفی و عقلانی است.
 گزینه ۴: پی بردن به یکسان عمل کردن طبیعت امری بدیهی و فطری است و از مبانی شناخت تجربی است و بر اساس این مبنا (نه به حکم تجربه) شناخت تجربی شکل می‌گیرد.
- ۱۱۳- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس‌های ۸ و ۹)
 از نظر ارسطو نفس انسان در هنگام تولد حالت بالقوه دارد. یعنی همه کمالاتش از قبیل علم و محبت و ... بالقوه و صرفاً به صورت استعداد محض (شکوفاننده) است و به تدریج به فعلیت می‌رسد و شکوفا می‌شود. شناخت مختص انسان (شناخت عقلی یا استدلالی) که از کمالات نفس انسان است، به تدریج و با فعلیت یافتن قوه تعقل در وجود انسان حاصل می‌شود. وقتی نفس رشد، کرد بدیهیات را درک می‌کند و سپس با اتکای به آن‌ها استدلال می‌کند و به شناخت‌های تازه می‌رسد.
 ذاتی بودن شناخت‌های اولیه، نظر دکارت است (رد گزینه ۱). مشاهده جهان برتر در فرایند شناخت، نظر افلاطون است (رد گزینه ۳). صرفاً مادی دانستن شناخت، نظر هابز است (رد گزینه ۴).
- ۱۱۴- پاسخ: گزینه ۲
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۸)
 فلسفه ملاصدرا، دستگاه فلسفی منسجمی است که هویت فلسفی دارد؛ و به نظر او عقل و دین در تمام احکام خود مطابق هم هستند.
- ۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۹)
 افلاطون به صورت روشن بیان کرد که انسان علاوه بر بدن، دارای حقیقتی برتر است که محدودیت‌های بدن را ندارد، نه اینکه هیچ محدودیتی ندارد.
 ارسطو نظر استاد خود، افلاطون را پذیرفت که قوه نطق مربوط به نفس است. از نظر افلاطون نفس جزء عقلانی انسان است که او را از حیوانات متمایز می‌کند (رد گزینه ۴).
- ۱۱۶- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس‌های ۸ و ۹)
 کنت، هابز و مارکس ماتریالیست بوده و منشأ انجام فعل اخلاقی را مادی می‌دانستند. اما کانت عقل‌گرا و معتقد به انسان دو ساحتی و به ویژه وجود وجدان اخلاقی در انسان بود.
- ۱۱۷- پاسخ: گزینه ۴
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس ۱۰)
 از این بیت می‌توان استفاده کرد که انسان علاوه بر بدن، دارای بُعدی برتر است که مادی و زمینی نیست. البته این دو بُعد متفاوت، مدتی که شامل زندگی دنیایی انسان است را در کنار یکدیگر هستند، اما بدن، محدودیت‌هایی را بر روح تحمیل می‌کند که پس از جدایی روح و بدن از یکدیگر، آن محدودیت‌ها (و نه همه محدودیت‌ها) برداشته می‌شود.
- ۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * فلسفه ۱ (درس ۱۰)
 جنبه نورانی وجود انسان، همان نفس او و جنبه ظلمانی‌اش، بدن اوست. نه اینکه نفس ترکیب این دو جنبه باشد.
- ۱۱۹- پاسخ: گزینه ۳
 ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * فلسفه ۱ (درس ۱۱)
 جنگیدن برای دفع خطر است که از سوی قوه غضب صادر می‌شود (شجاعت). اندیشیدن و تدبیر کارها با قوه عقل انجام می‌شود (حکمت). خشمگین شدن، از قوه غضب سرچشمه می‌گیرد و کنترل آن، در صورتی که تحت فرمان عقل رشد یافته و دارای حکمت باشد، ممکن می‌شود.

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * فلسفه ۱ (درس ۸)

اوگوست کنت یکی از مؤسسان پوزیتیویسم است و معتقد است که فقط زمانی می‌توان برای شناخت ارزش قائل شد که از طریق حس و تجربه به دست آمده باشد و در نتیجه اموری را می‌توان اثبات کرد که مشاهده پذیر باشند. فرشتگان با حواس پنج‌گانه قابل مشاهده نیستند اما موجودات فضایی، سیمرغ و ققنوس و کهکشان‌ها، در صورت وجود، از طریق حواس قابل ادراک هستند. بنابراین می‌توان با ساخت تجهیزات فضاییما به سایر کهکشان‌ها رفت و موجودات فضایی را در آنجا مشاهده کرد تا وجودشان با حس و تجربه اثبات شود یا از عدم مشاهده آن‌ها، با استقرای تعمیمی، عدم وجودشان را نتیجه گرفت (رد گزینه ۱). همچنین برای اثبات عدم وجود سیمرغ و ققنوس در کره زمین می‌توان همه جای زمین را جست‌وجو کرد و در صورت عدم مشاهده آن‌ها، نبودشان را نتیجه گرفت (رد گزینه ۳). رد اینکه «کهکشان‌های بزرگ‌تر از کهکشان ما وجود ندارد» هم با اتکا به حس و تجربه بسیار ساده است. زیرا با تجهیزاتی مثل تلسکوپ‌های پیشرفته می‌توان بزرگ‌تر بودن برخی از کهکشان‌ها از کهکشان خودمان را مشاهده کرد (رد گزینه ۴).

تذکر: می‌دانیم هم اثبات و هم رد وجود یک شیء، نوعی علم و شناخت است. کسی که می‌گوید «می‌دانم سیمرغ وجود ندارد»، نسبت به کسی که می‌گوید «نمی‌دانم سیمرغ وجود دارد یا ندارد»، شناخت بیشتری دارد. به تعبیر دیگر، مطلب اول نوعی «می‌دانم» است و مطلب دوم «نمی‌دانم» است. از نظر اوگوست کنت «می‌دانم»ها باید مبتنی بر حس باشد. «رد و اثبات» وجود هر چیزی از جنس «می‌دانم» است، پس طبق نظر کنت که شناخت غیر مبتنی بر حس را قبول ندارد، «رد و اثبات» فقط می‌تواند به محسوسات تعلق پیدا کند. از طرفی می‌دانیم سیمرغ و ققنوس و... ماهیاتی محسوس هستند. یعنی اگر وجود داشتند، حس می‌شدند. پس حالا که در کره زمین حس نمی‌شوند، لذا در کره زمین وجود ندارند. این «رد وجود» نوعی شناخت مبتنی بر حس است. ولی فرشته اصلاً محسوس نیست. پس طبق نظر کنت، نه قابل رد است، نه قابل اثبات. بلکه وجود داشتن آن بی‌معناست.